
DURCAT: abastiment de la demanda de blat dur mitjançant producció de proximitat de baix impacte ambiental, cadenes curtes de distribució i total traçabilitat

Líder:

Productos Alimenticios Gallo, SL

Altres membres perceptors:

Cereales Aragón y Cataluña, SA

Altres membres no perceptors:

Associació Catalana de Multiplicadors de Llavors, Associació de Cooperatives de les Terres de Lleida, SCCL, Organització Professional Agrària de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya, IRTA

Coordinador:

Ipa Capital, SL

01. Motivació

La introducció del blat dur a Catalunya és el principal objectiu d'aquesta iniciativa que pretén donar resposta a la demanda d'aquest tipus de conreu per part de la indústria de pasta nacional. Amb la intenció d'implementar un model productiu orientat a la qualitat i que potenciï una cadena curta de distribució, DURCAT vol orientar aquest producte com a nova alternativa de valor afegit per al sector cerealista català.

El projecte té una sèrie d'objectius concrets a assolir. En primer lloc, establir el potencial productiu i qualitatiu del blat dur a Catalunya amb la identificació de les varietats que s'adapten millor a cada zona de conreu. Després, poder aplicar eines innovadores, basades en la teledetecció i sensorització, que ajudin a la presa de decisions relatives a una producció de gra de qualitat respectuosa envers el medi ambient i econòmicament sostenible. Amb això, també es pretén crear un model integrador de cadena curta que distribueixi del camp cap a la indústria. I, en última instància, avaluar l'impacte mediambiental i econòmic del model de producció proposat.

Per establir el potencial productiu del blat dur, es van identificar les zones agroclimàtiques on el seu cultiu pot ser una opció facti

ble, i a partir dels resultats de les produccions obtingudes a cada zona agroclimàtica de cada campanya es va dur a terme un estudi per determinar la seva viabilitat econòmica a Catalunya. També es va analitzar l'aplicació de les esmentades eines innovadores enfocades a facilitar la presa de decisions, que van utilitzar-se en parcel·les localitzades a Sucs on durant l'any 2019 s'havia estudiat el comportament de diferents règims de reg. L'anàlisi del cicle de vida del blat es va fer per poder quantificar la petjada ambiental de la producció de pasta seca.

02. Resultats i conclusions

L'estudi aporta resultats en totes les facetes que es van analitzar, i a partir d'aquests resultats s'han pogut extreure les conclusions necessàries sobre la viabilitat del cultiu de blat dur a casa nostra. Entre els aspectes concrets que se'n poden llegir, destaquen els següents:

- El rendiment de la seva producció és molt alt en zones agrícoles amb característiques molt diverses, fet que demostra l'adaptabilitat d'aquests conreus a diferents zones del territori.
- L'excel·lent qualitat dels blats durs obtinguts durant la campanya 2019 demostra que és possible produir a Catalunya blats durs de la millor qualitat gràcies a un maneig adequat del reg i la fertilització nitrogenada en cobertura.
- L'ús de la teledetecció multiespectral i tèrmica, recolzada en models de balanç energètic, ha permès determinar l'alçada de les plantes, la fracció de coberta vegetal, l'índex d'àrea foliar (LAI), l'evapotranspiració del cultiu i la transpiració del cultiu, i relacionar tots aquests factors amb variables productives. Aquestes eines també han permès implementar estratègies de regadiu ajustades a cada etapa del cultiu i per a la selecció de varietats adaptades a restriccions de reg.

- En el cas que la demanda interior a Catalunya fos inferior a l'actual, un blat dur d'alta qualitat podria tenir sortida cap a la indústria semolera aragonesa si s'aplica amb un criteri econòmic de proximitat. En qualsevol cas, és un cultiu que requereix un compromís d'implantació amb un itinerari tècnic més exigent per part del sector primari si es compara amb la producció de cereals més rústics.
- La qualitat dels blats obtinguts permet que els blats durs produïts a Catalunya es puguin o integrar a les barreges de cereals distribuïdes per grans productors o generar una cadena segregada de productes a base de blat dur dotats d'una garantia total de traçabilitat i segell d'agricultura de proximitat.

Això no obstant, encara hi ha paràmetres que requereixen un estudi més ampli en el temps que permeti extreure'n conclusions definitives. Les grans diferències climàtiques entre les dues campanyes avaluades han impedit obtenir resultats que permetin identificar amb prou fiabilitat les millors varietats de blat dur per a cada zona agroclimàtica. Des del punt de vista ambiental, els resultats obtinguts pel que fa a la producció i maneig econòmic presenten una varietat de rangs massa àmplia, però sembla ser que el sistema de reg utilitzat és determinant en aquest sentit.

Finalment, l'estudi demostra que actualment Catalunya no pot arribar a tenir autosuficiència en la producció de blat dur, ja que generar 150.000 tones per any forçaria implantar el conreu en zones on la climatologia i edafologia no són les més indicades. Tot i això, tenir un nivell de producció entre unes 10.000 o 12.000 t/any és un objectiu totalment factible, que aportaria valor afegit al sector primari i tindria una sortida molt fàcil al mercat.